

Teach-the-teacher

Ethiek in de rechtspraak

Donderdag 22 november 2012

LIVET Landelijk Instituut
voor Ethiektraining

Postbus 4988
5604 CD Eindhoven
www.livet.nl
06 21 668 575

Ethiek in de rechtspraak

Opzet	De cursus <i>Ethiek in de rechtspraak</i> is specifiek gericht het aanpakken van morele dilemma's in de rechtspraak. Tevens wordt aandacht besteed aan de basisbeginselen van de meest belangrijke ethische theorieën. Hierbij wordt zowel aandacht besteed aan de theorie als aan hoe deze theorieën in de rechtspraak toe te passen. Tijdens de training worden interactieve colleges afgewisseld met het zelf werken in groepjes.
Doelgroep	HBO-docenten, niet geschoold in ethiek, die binnenkort een cursus ethiek en recht gaan verzorgen.
Doel	Didactische professionalisering van ethiekdocenten. De cursus biedt beginnende ethiekdocenten de gelegenheid zich verder te ontwikkelen voor het geven van een ethiekcursus in het HBO-onderwijs.
Werkvorm	Presentaties en discussie.
Materialen	Het volgende materiaal wordt beschikbaar gesteld: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het boek <i>Ethiek in de rechtspraak</i>. 2. Voorbeeldslides, voorbeeldtentamen, aantal casus.
Trainers	<p><i>Mr.dr.ir.ir. Lambèr Royakkers</i> is universitair hoofddocent Ethiek van de Techniek aan de Technische Universiteit Eindhoven en universitair hoofddocent Militaire Ethiek aan de Nederlandse Defensie Academie in Breda. Hij studeerde Wiskunde, en Wijsbegeerte en Maatschappijwetenschappen aan de Technische Universiteit Eindhoven, en Rechten aan de Universiteit van Tilburg. Hij promoveerde aan de Universiteit van Tilburg op een proefschrift over normenlogica.</p> <p>Lambèr Royakkers is mede-auteur van o.a. de boeken <i>Overal robots. Automatisering van de liefde tot de dood</i> (2012), <i>Ethics, Technology and Engineering</i> (2011), <i>Ethiek in de rechtspraak</i> (2010), <i>The Ethical Cycle</i> (2009), <i>Verantwoord ondernemen</i> (2006) en <i>Ethiek & Techniek</i> (2004).</p> <p><i>Drs.mr. Ron Ritzen</i> is docent rechtspsychologie, ethiek en bestuursrecht aan de Juridische Hogeschool Avans-Fontys. Hij studeerde filosofie en pedagogiek met als bijvak journalistiek aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en Rechten aan de Universiteit Maastricht.</p> <p>Begin jaren negentig schreef hij als freelancer over wetenschap en filosofie in bladen als <i>Elsevier</i>, <i>Intermediair</i> en <i>Trouw</i>. Daarnaast was hij negen jaar redacteur van het tijdschrift <i>Filosofie</i>. Hij heeft tal van artikelen en recensies op zijn naam en schreef verschillende boeken waaronder <i>Ethiek in de rechtspraak</i> (2010) samen met Lambèr Royakkers.</p>

Programma¹

Donderdag 22 november, 10.00 – 17.30 uur (ontvangst vanaf 9.30 uur)

- Ochtend**   **Het morele dilemma**
Eerst behandelen we de vraag wat een moreel dilemma is. Vervolgens introduceren we een aantal ethische strategieën om met morele dilemma's om te gaan.
Daarna laten we zien op welke wijze ethiek een rol speelt in de alledaagse rechtspraktijk. Aan de hand van productaansprakelijkheid wordt duidelijk wat de samenhang is tussen recht en ethiek.
- Voormiddag**   **Analyses van waarden die in het recht spelen**
Aan de hand van casestudies wordt nagegaan hoe waarden door juristen worden geïnterpreteerd en welke consequenties verschillende interpretaties hebben op de uiteindelijke uitspraak.
- Namiddag**   **Is recht rechtvaardig?**
We analyseren een aantal rechterlijke uitspraken op basis van ethische theorieën om te onderzoeken in hoeverre rechterlijke uitspraken te verdedigen zijn vanuit een ethisch perspectief.
In hoeverre is recht gestolde ethiek?
Oefeningen: In groepjes zullen enkele rechterlijke uitspraken getoetst worden op hun ethisch gehalte.

OPMERKING: Als u onderwerpen heeft die u graag besproken ziet, laat het ons dan weten. Wellicht kunnen we het opnemen in het programma.

Locatie

Technische Universiteit Eindhoven.

De specifieke locatie op de TUE wordt later bekend gemaakt. Een routebeschrijving wordt per email toegezonden.

Contact en vragen

Lambèr Royakkers: l.m.m.royakkers@tue.nl, tel. 040 24 74 693

Angèle Pieters: angele@livet.nl, tel. 040 40 211 42

Aanmelden

U kunt u aanmelden door vóór 7 november 2012 het bijgaande aanmeldingsformulier te sturen naar angele@livet.nl

---

¹ Enkele wijzigingen zijn mogelijk